

Қазақстан 2050

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
FACULTY OF GEOGRAPHY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMİ»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТИ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ
FACULTY OF GEOGRAPHY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 сәуір 2021 года

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMİ»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

Алматы
«Қазақ университеті»
2021

**АДАМ ТІРШІЛІК ҚАУІПСІЗДІГІ
БЕЗОПАСНОСТЬ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЧЕЛОВЕКА
HUMAN LIFE SAFETY**

Қолманбаев Н.Қ.

«АЛЭС» АҚ «Энергожөндеу» ӨЖК департаментінің еңбек жағдайы және қауіпсіздігі 257

«Фараби өлемі» атты студенттер мен жас ғалымдардың халықаралық ғылыми конференциясы

**«АЛЭС» АҚ «ЭНЕРГОЖӨНДЕУ» ӨЖК ДЕПАРТАМЕНТІНІҢ
ЕҢБЕК ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІГІ**

Қолманбаев Н.Қ.,

т.ғ.к., аса оқытушы Ақубаева Д.М. жетекшілігімен

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

e-mail: 1966nur@inbox.ru

Электр энергетикасы елдің отын-энергетикалық кешенінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады, ол көз-келген салаға ұқсамайтын бірқатар ерекшеліктерге ие. Сондықтан кәсіпорында қауіпсіз еңбек жағдайларын ұйымдастыру егжей-тегжейлі қарау үшін өзекті және маңызды тақырып болып табылады.

Еңбек қорғау қызметіне зерттеу жасалынған "Алматы электрстанциялары" Алматы қаласы және обласы халықтарын жылу және электр энергиясымен жабдықтайтын алғашқы энергия шығаратын кәсіпорындар жиынтығы болып табылады. Осы аймақтың жетіс % -дан астамы осы ұйымның электр және жылу энергиясын күнделікті пайдалануда. Осыған орай бұл қоғамдастық жылу энергиясын шығару ретінде табиғи монополиялардың басты формасына айналады.

"АлЭС" АҚ қатарына кіретін "Энергожөндеу" ӨЖК департаментінің негізгі міндеттері:

1) кәсіпорында, оның бөлімшелері мен жұмыс орындарына ол үшін белгіленген – кернеу, қысым, температура және т. б. параметрлерді сақтай отырып, энергияның барлық түрлерімен үздіксіз қамтамасыз ету;

2) энергетикалық жабдықты ұтымды пайдалану, оны жөндеу және қызмет көрсету;

3) энергияның барлық түрлерін өндіру процесінде тиімді пайдалану және үнемді жұмсауды қамтамасыз ету жұмыстарын әзірлеу.

"Энергожөндеу" ӨЖК құрамына ЖЭО-2 өнеркәсіптік алаңында орналасқан өндірістік база кіреді және "АлЭС" АҚ департаменттері ЖЭО-1, ЖЭО-2, ЖЭО-3, БЖК АӨК аумақтарында орналасқан жөндеу цехтары мен учаскелеріндегі жөндеу жұмыстарының негізгі түрлерін жүргізеді.

ЖЭО-1 және ЖЭО-3 энергия көзін өндіру үшін жанғыш қазба(отын) ретінде газды пайдаланса ЖЭО-2 көмірді қолданады. Осы себептен ЖЭО-ның барлық шығарындылары адам ағзасына теріс әсер ететін улы заттар болып табылады. Полициклді көп іністі көмірсутектер күшті канцерогенді әсерге ие, яғни қатерлі ісік – онкологиялық ауруларды тудырады. Шығарындылардағы ауыр металдар мен микроэлементтер адамның әртүрлі органдарында жиналуы мүмкін немесе топырақта, ауышпашуашылық өсімдіктерінде шоғырланып, адам ағзасына азық-түлікпен енуі мүмкін.

ЖЭО жаппай шығарындылары (азот, күкірт, көміртек оксидтері және қатты заттар) ең алдымен тынысалу жүйесіне әсер етеді. Жұмыс орнында тұрақты орын алатын шу деңгейінің жоғарылауы жүрек-тамыр және жүйке жүйесіне әсер етеді, сонымен қатар стрессік жағдайларды тудырады. Бұл деңгейіміз адам ағзасына кері әсерін тигізетін зиянды факторлардың болуы кездесетініне көз жеткіземіз. Осы жағымсыз факторлардың деңгейін біршама азайту мақсатында кәсіпорының ЕҚ бөлімшесі жұмысшыларды ЖҚК жабдықтайтыны зерттеу барысында анықталды.

Зерттеу қорытындысына сәйкес ҚЭО өндіріс орнында еңбек қауіпсіздігі рұқсат етілген деңгейде ұйымдастырылған. Өндірістегі қауіпті және зиянды факторлар бағаланып, алдын алу және жою шаралары мезгілімен жасалынып отырады. Микроклимат параметрлері және инженерлік жүйелер нормативтік екендігі жұмыс орнын аттестаттау құжаты арқылы дәлелденді. Өрт қауіпсіздігі құрылыстарымен жабдықталған. Жұмыс орындарында кәсіпорын қажет ететін қауіпсіздік белгілері орнатылған.